

[Bernhard Baunsgaard]

gjort i Amerika. Der har man i to stater haft en modsat virkende politik på dette område. I Texas har man hele tiden sørget for, at der var tilstrækkeligt med fængselskapacitet til de domme, som domstolene fandt på at idømme, sådan at der ikke var nogen ventetid, og til trods for at man har bygget i tusindvis af nye fængselspladser, er der stadig væk brug for flere. Men i staten Minnesota er man gået den modsatte vej. Der har man sagt til domstolene: »I må være klar over, at vi har kun så og så stor en fængselskapacitet, og det må I så indrette jeres domspraksis efter.« Det har man gjort, og resultatet er, at kriminaliteten ikke er steget i Minnesota.

Jeg tror, som jeg tidligere ofte har haft lejlighed til at sige, at baggrunden for, at det overhovedet virker præventivt, altså forhindrende på ny kriminalitet, når vi idømmer straf, ikke er så meget idømmelsen af straf, som det er det, at man bliver opdaget, og det er klart, at disse betragtninger har ligget til grund for vores fremsættelse af dette lovforslag.

Det er vel meget rigtigt, som justitsministeren konstaterer, at man på et eller andet tidspunkt topper med hensyn til ventetider. Toppen for hæftestraf kommer, så vidt jeg kan skønne efter ministerens egen fremstilling, ikke i midten af 1970'erne. Den begynder i slutningen af 1970'erne, det topper i 1982, og for fængselsstrafs ventetid topper antallet af ventende omkring slutningen af 1983.

Hvorfor mon det går sådan? Jeg er overbevist om, at grunden til, at vi får has på antallet af ventende, er, at man har gennemført forskellige ændringer, f.eks. taget færdselssyndere ud af hæftestrafområdet, og at man i sommeren 1982 betydeligt nedsatte den tid, man idømte for berigelsesforbrydelser. Jeg tror, det er baggrunden for det. Jeg ved ikke, om færdselssyndernes antal er vokset, fordi man har idømt dem bøde i stedet for hæfte, og jeg har ikke nogen fornemmelse af, at berigelsesforbrydelserne er steget i takt med, at man har sænket den fængselstid, man kan idømmes for berigelsesforbrydelser.

Vi vil gerne nu have indført den bestemmelse, at man kan sige til domstolene: I må indstille jer på, at vi har en bestemt fængselskapacitet, og den bliver ikke udvidet, så hvis I fortsætter med en meget streng domfældelse i alle tilfælde, også i de tilfælde, hvor meget taler for, at man ikke burde være så

streng, som man er i dag, får vi en ventetid, og venterne begynder nedtællingen ½ år efter, at de har fået dommen.

Jeg tror, denne nye bestemmelse vil virke rigtigt. Jeg gør opmærksom på, at forudsætningen for, at den kan komme til at virke, naturligvis er, at vi så ikke samtidig går med til at udvide fængselskapaciteten. Det har jeg på den radikale gruppes vegne ladet skrive i bemærkningerne til forslaget at man ikke kan vente radikal støtte til, og efter de udtalelser, der faldt her, tror jeg nok, at ministeriet må indstille sig på, at vi ikke får udvidet fængselskapaciteten mere.

Så er der én baggrund til, og det er også i fortsættelse af det, ministeren sagde, nemlig at ministeren har forsøgt at nedbringe antallet af ventere ved at give benådning. Vi har diskuteret spørgsmålet om denne form for at give benådning, dette at man bliver benådet for straffen, når man har ventet meget længe. Jeg skal naturligvis ikke sige noget om, hvad man udtrykte i retsudvalget, men jeg kan da godt her fortælle, hvad min konklusion af hele diskussionen blev. Den blev, at jeg tror, der vil være for meget tilfældighed i at benådede folk, blot fordi de har ventet længe på at komme til at afsone deres straf. Den, der er så uheldig, at han eller hun af en eller anden grund hurtigt bliver indkaldt, bliver altså ikke benådet, og den, der af en eller anden grund er så heldig, at vedkommende kommer til at vente længe, bliver benådet.

Selv om ministeren vil gøre sig meget umage for at finde gode begrundelser i hvert eneste tilfælde – og det er jeg ikke i tvivl om – tror jeg, der står tilbage, at der bliver for meget tilfældighed ved at benåde på den måde. Det vil være rimeligt kort og godt at sige: når der er gået ½ år, begynder nedtællingen.

Må jeg til ordførerne i øvrigt sige, at vi mener, at et halvt år er den rimelige ventetid. Hvis der stilles som krav fra anden side, at et halvt år er for kort, vil vi hellere have gennemført et forslag, hvor det halve år sættes op, end ikke at få gennemført noget. Det er bl.a. rettet til socialdemokratiet, der var bange for, at et halvt år var for kort tid.

Jeg er glad for, at ministeren forstod og accepterede baggrunden for fremsættelsen af dette forslag, nemlig at ventetiden er meget belastende, og at det kan ødelægge meget, fordi folk kan have begyndt genopbygningen af deres tilværelse.